

Verkenning afvalinzameling

Gewenste afvalinzameling van Enschedese huishoudens

Verkenning afvalinzameling

Gewenste afvalinzameling van Enschedese huishoudens

Inhoud

Inhoud	2
Samenvatting.....	3
1. Resultaten peiling afvalinzameling.....	5
1.1. Inleiding	5
1.2. Peiling en respons	5
1.3. Korte toelichting significantie.....	7
1.4. Leeswijzer	7
2. Afvalinzameling	8
2.1. Voorkeur verpakkingencontainer hangt samen met inzamelfrequentie.....	8
2.2. Keuze grootte gft-container verdeeld	10
2.3. Grote papiercontainer meest gekozen.....	11
2.4. Voorkeur voor grote restafval container.....	12
2.5. Voorkeuren op een rij	14
2.6. Prikkel om restafval zelf weg te brengen	15
3. Ja-Ja sticker.....	16
3.1. Meerderheid heeft geen sticker.....	16
3.2. Meerderheid leest reclamedrukwerk.....	17
3.3. Ja-Ja-sticker gewenst bij helft van de huishoudens	18
3.4. Bij invoering ja-ja-sticker een kleine papiercontainer.....	19

Samenvatting

Wijze van afvalinzameling

Voor zowel de verpakkingen (plastic, blik en drankenkartons), GFT, papier- en restafvalcontainer is aan inwoners gevraagd welke manier van inzamelen hun voorkeur heeft. Voor verpakkingen, papier en restafval kon gekozen worden tussen een kleine of grote minicontainer of zelf wegbrengen. Voor groente-, fruit- en tuinafval was de keuze tussen een kleine of grote container. Deze keuzes werden voor verpakkingen en restafval in twee situaties voorgelegd, namelijk bij een 2-wekelijkse en 4-wekelijkse leging van de minicontainers.

Verpakkingencontainer

Stel dat er een oranje verpakkingencontainer komt, die om de twee weken wordt geleegd, dan heeft 38% een voorkeur voor een kleine container. 33% geeft de voorkeur aan een grote container en 29% wil het wegbrengen.

Wordt de oranje verpakkingencontainer eens in de vier weken geleegd, dan hebben huishoudens liever een grote dan kleine verpakkingencontainer. In die situatie heeft ook een groter aantal huishoudens de voorkeur het afval van verpakkingen zelf weg te brengen.

GFT-container

De groente-, fruit- en tuinafvalcontainer wordt nu en in een nieuwe situatie iedere twee weken geleegd. Iets meer dan de helft kiest voor een grote container, de rest kiest voor een kleine container.

Papiercontainer

De papiercontainer wordt nu en ook in de nieuwe situatie één keer in de vier weken geleegd (met uitzondering van het buitengebied). 68% geeft de voorkeur aan een grote container, 24% aan een kleine container en 9% geeft de voorkeur aan het zelf wegbrengen van het papier.

Restafvalcontainer

De container voor restafval wordt nu één keer in de twee weken geleegd. Zowel bij een twee- als vierwekelijkse inzameling heeft, onder de meeste huishoudens, een grote container de voorkeur. Die voorkeur neemt toe als de inzameling vierwekelijks gebeurt.

Afval zelf wegbrengen

Aan inwoners is gevraagd in welke situatie ze het restafval zelf willen wegbrengen naar een verzamelcontainer, met uitzondering van de mensen die hun restafval bij 2- en 4-wekelijkse inzameling zelf willen wegbrengen of dit nu al doen. 19% van de ruim 6600 respondenten geven aan dat restafval zelf wordt weggebracht als er minder betaald hoeft te worden bij inlevering van de grijze container. Eenzelfde aandeel geeft aan dat restafval zelf wordt weggebracht als er meer betaald moet worden voor de grijze container. Opvallend is het hoge percentage 'anders' (24%). Veelgehoorde antwoorden in deze groep zijn dat geen van deze situaties invloed heeft op het zelf wegbrengen van het restafval en dat de huishoudens de bestaande situatie willen behouden. Uit de resultaten kan opgemaakt worden dat een financiële prikkel het meeste invloed heeft op het zelf wegbrengen van het restafval. Echter, zelf wegbrengen is op dit moment nog niet populair onder inwoners.

Ja-Ja sticker

Een meerderheid van de inwoners (59%) leest ongeadresseerd reclamedrukwerk. 50% van de mensen, die op dit moment geen sticker op zijn of haar brievenbus heeft, geeft aan bij de invoering van een ja-ja-sticker die op de brievenbus te willen plakken. 32% weet het nog niet en 18% zal geen gebruikmaken van een ja-ja-sticker. Na invoering van een ja-ja-sticker verandert de voorkeur voor de papiercontainer. Van de mensen die geen ja-ja-sticker zouden plakken, had in de situatie zonder ja-ja-sticker 26% de voorkeur voor een kleine container. Na invoering van de sticker is dat aandeel gestegen naar 43%. Het zelf wegbrengen laat geen verandering van betekenis zien.

1. Resultaten peiling afvalinzameling

1.1. Inleiding

In 2030 wil de gemeente Enschede een afvalloze gemeente zijn. Dat betekent dat ze nog maximaal 50 kilo restafval per inwoner per jaar wil overhouden. Op 1 januari 2017 is Diftar ingevoerd. Dit is het systeem waarbij huishoudens betalen voor de hoeveelheid restafval die zij hebben. Dat betekent hoe minder vaak zij restafval weggooien, hoe lager de afvalstoffenheffing is. Met Diftar is al een succesvolle stap gezet richting de doelstelling. De hoeveelheid restafval is met ongeveer 40% verminderd van 215 naar 125 kilo per inwoner per jaar.

Het uiteindelijke doel is nog niet bereikt en daarom wil de gemeente van haar inwoners weten welke containers zij bij huis willen hebben en welke afvalsoorten ze zelf willen wegbrengen. Daarnaast wil de gemeente weten of een invoering van een nieuwe brievenbussticker, de Ja-Ja-sticker, invloed heeft op de keuze voor een papiercontainer of het papier zelf wegbrengen naar een verzamelpunt.

De resultaten van de peiling onder inwoners van Enschede neemt de gemeenteraad in 2019 mee in een besluit over hoe het afval in de gemeente Enschede ingezameld moet worden. Naast de mening van inwoners zijn ook milieuoverwegingen, kosten, hoogte afvalstoffenheffing (belasting) en service van invloed op het besluit van de gemeenteraad.

1.2. Peiling en respons

In de maand november is de vragenlijst uitgezet via het EnschedePanel en via een link op sociale media, Tubantia, Huis-aan-Huis en de digitale nieuwsbrief van Twente Milieu. Daarnaast is huis aan huis geënkquêteerd in delen van Enschede waar minder respons kwam via het panel en sociale media. De vragenlijst voor het EnschedePanel kon in de eerste twee weken van de maand november worden ingevuld. De peiling via de overige kanalen was in de periode 7 tot en met 30 november mogelijk. Huis aan huis is van 13 tot en met 15 november geënkquêteerd. De hele maand november is er actief campagne gevoerd om aandacht te vragen voor het invullen van de vragenlijst.

De vragenlijst was bedoeld voor bewoners van een laagbouwwooning, omdat zij een keuze kunnen maken in het type container of zelf afval wegbrengen. Bewoners van een hoogbouwwooning brengen hun afval naar een verzamelcontainer. Voor deze inwoners zal er in 2019 niets veranderen.

5.585 Inwoners van Enschede
hebben meegepraat

Tabel 1 geeft weer hoeveel inwoners de vragenlijst over de afvalinzameling hebben ingevuld en via welk medium. Deze mensen hebben minimaal de eerste drie vragen ingevuld. Opvallend is het hoge aantal inwoners dat de vragenlijst via de online/offline media heeft ingevuld.

Tabel 1 Respons naar wijze van gegevensverzameling

	Aantal	%
Online/offline media	4055	73%
Huis aan huis	85	2%
EnschedePanel	1445	26%
Totaal	5585	100%

Van het EnschedePanel is de deelname ongeveer 45%. Vergelijken we het aandeel van de wijkbevolking in Enschede met de respons per wijk, dan zien we in tabel 2 dat de inwoners van het Binnensingelgebied en in mindere mate van Enschede Noord ondervertegenwoordigd zijn in de respons, respectievelijk 5 en 3 procentpunten. De ondervertegenwoordiging in het Binnensingelgebied is te verklaren door het hoge aantal hoogbouwwooningen. In Enschede Zuid is sprake van een oververtegenwoordiging van 4 procentpunten. Op basis van tabel 2 en de kanttekening bij de ondervertegenwoordiging van het Binnensingelgebied, kunnen we zeggen dat de respons een goede afspiegeling is van de wijkbevolking in Enschede.

Tabel 2 Representativiteit respons naar wijk

Wijk	Bevolking		Respons	
	Aantal	%	Aantal	%
Binnensingelgebied	21.951	17%	658	12%
Hogeland - Velve	9.920	8%	477	9%
Boswinkel-Stadsveld	18.264	14%	765	14%
Tweckelerveld-T.H.T.	7.634	6%	303	5%
Enschede-Noord	16.460	13%	573	10%
Ribbelt-Stokhorst	7.194	6%	394	7%
Enschede-Zuid	26.682	21%	1422	25%
Bedrijfsterreinen Enschede-West	245	0%	34	1%
Glanerbrug en omgeving	12.951	10%	629	11%
Landelijk gebied en kernen	7.545	6%	330	6%

	ondervertegenwoordiging
	oververtegenwoordiging

1.3. Korte toelichting significantie

In deze rapportage is gebruik gemaakt van significantietoetsen. Significantie is een belangrijke term in onderzoek. Het geeft aan of een verschil tussen uitkomsten echt is of ontstaan door toeval. In de tekst worden alleen significante verschillen aangegeven.

1.4. Leeswijzer

In het eerste deel, hoofdstuk 2, van deze rapportage wordt ingegaan op de verschillende mogelijkheden van afvalinzameling. Verschilt de voorkeur voor een grote of kleine container per soort container? Daarnaast wordt besproken in welke situatie mensen het restafval zelf willen wegbrengen naar een verzamelcontainer. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op brievenbusstickers en de eventuele invloed van een ja-ja-sticker op de gewenste papiercontainer of het zelf wegbrengen van het papier. Bij sommige figuren komt het totaalpercentage net boven of onder de 100% uit. Dit komt door afronding.

2. Afvalinzameling

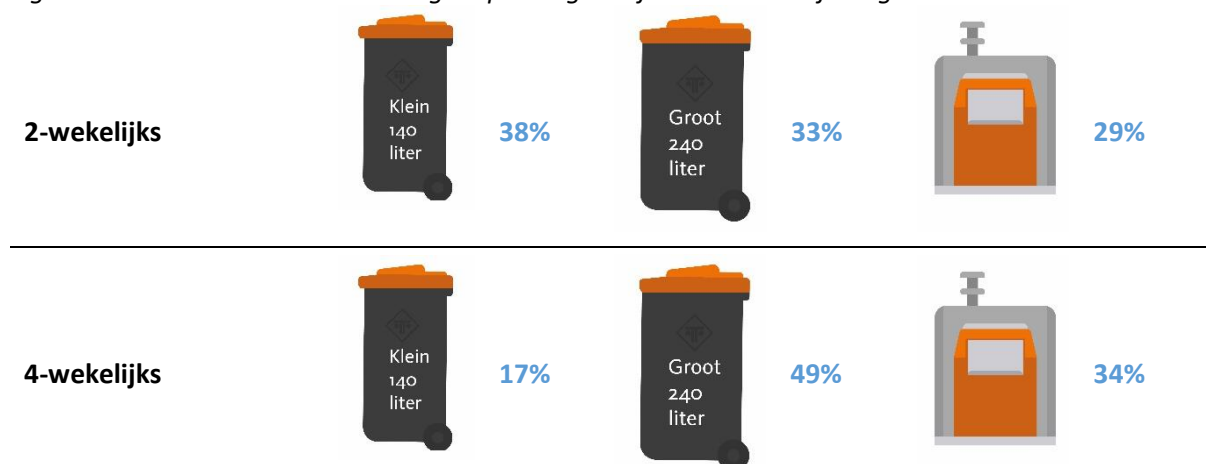
Een container voor verpakkingen (plastic, blik en drankenkartons) kan helpen het afval nog beter te scheiden. Dat is een grijze container met een oranje deksel. Het inzamelen van de bekende doorzichtige zakken voor verpakkingen stopt dan. Dit hoofdstuk beschrijft in hoeverre inwoners vinden dat een vierde container past bij hun huishouden, of dat zij dan liever één of meerdere afvalsoorten willen wegbrengen.

2.1. Voorkeur verpakkingencontainer hangt samen met inzamelfrequentie

In figuur 1 wordt de voorkeur voor een kleine en grote oranje verpakkingencontainer en voor zelf wegbrengen naar een ondergrondse container weergegeven.

Wordt de verpakkingencontainer om de twee weken geleegd, dan heeft 38% een voorkeur voor een kleine container, 33% geeft de voorkeur aan een grote container en 29% wil het wegbrengen.

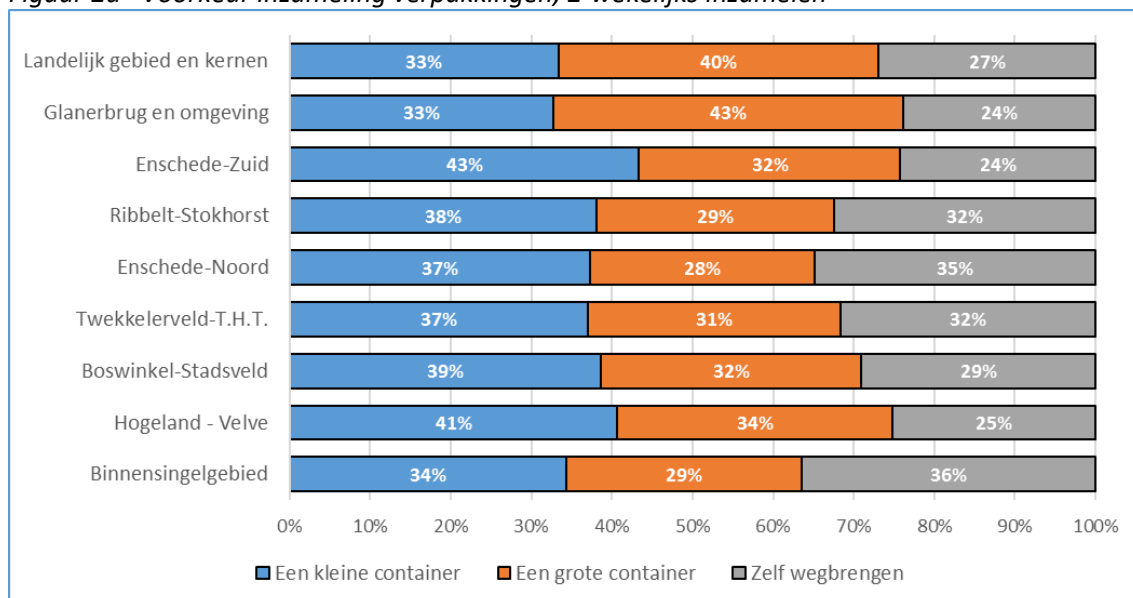
Figuur 1 Voorkeur inzameling verpakkingen bij 2- en 4-wekelijks legen

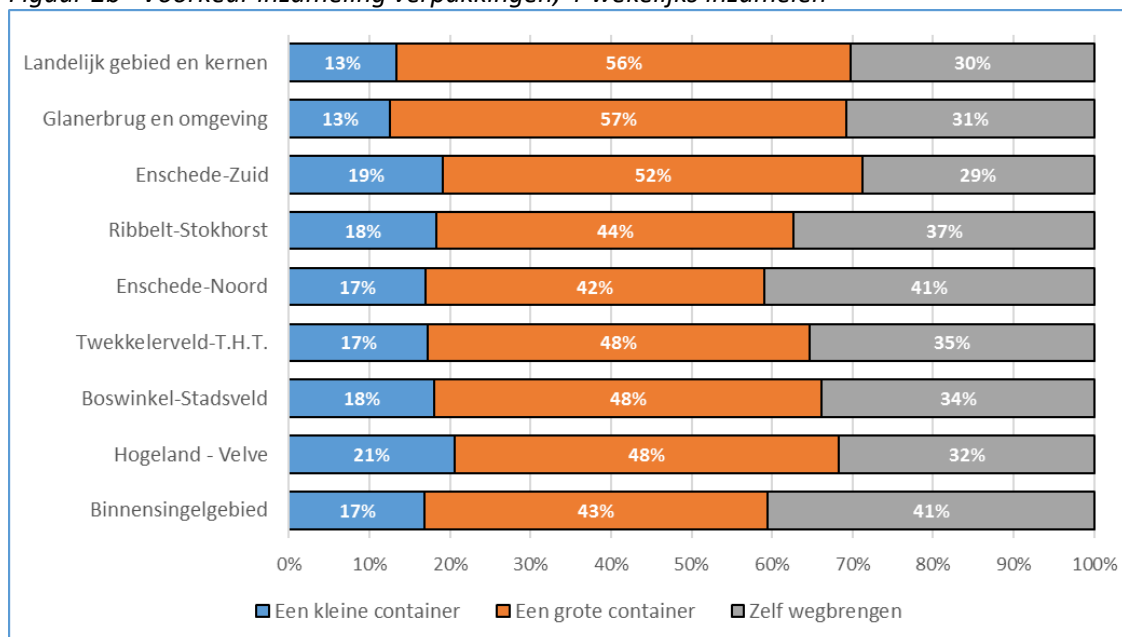
Wordt de verpakkingencontainer eens in de vier weken geleegd, dan verandert de voorkeur. Inwoners hebben dan liever een grote dan kleine verpakkingencontainer. In die situatie heeft ook een groter aantal mensen de voorkeur het afval van plastic, blik en drankenkartons zelf weg te brengen.

In figuur 2a en figuur 2b staat de voorkeur voor het inzamelen van de verpakkingen voor zowel 2- als 4-wekelijks. In alle wijken van Enschede neemt de voorkeur voor een kleine container af en voor een grote container toe (gemiddeld 16%) als verpakkingenafval 4-wekelijks wordt ingezameld. Deze toename is het grootst in Enschede-Zuid. De voorkeur om het verpakkingenafval zelf weg te brengen neemt ook toe, gemiddeld met 5%. Dit is ook het geval voor Bedrijfsterreinen Enschede-West.

Figuur 2a Voorkeur inzameling verpakkingen, 2-wekelijks inzamelen

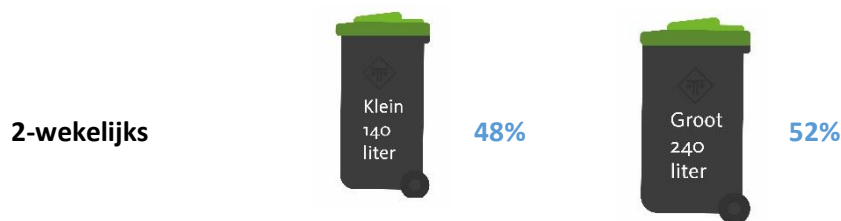
Figuur 2b Voorkeur inzameling verpakkingen, 4-wekelijks inzamelen

2.2. Keuze grootte gft-container verdeeld

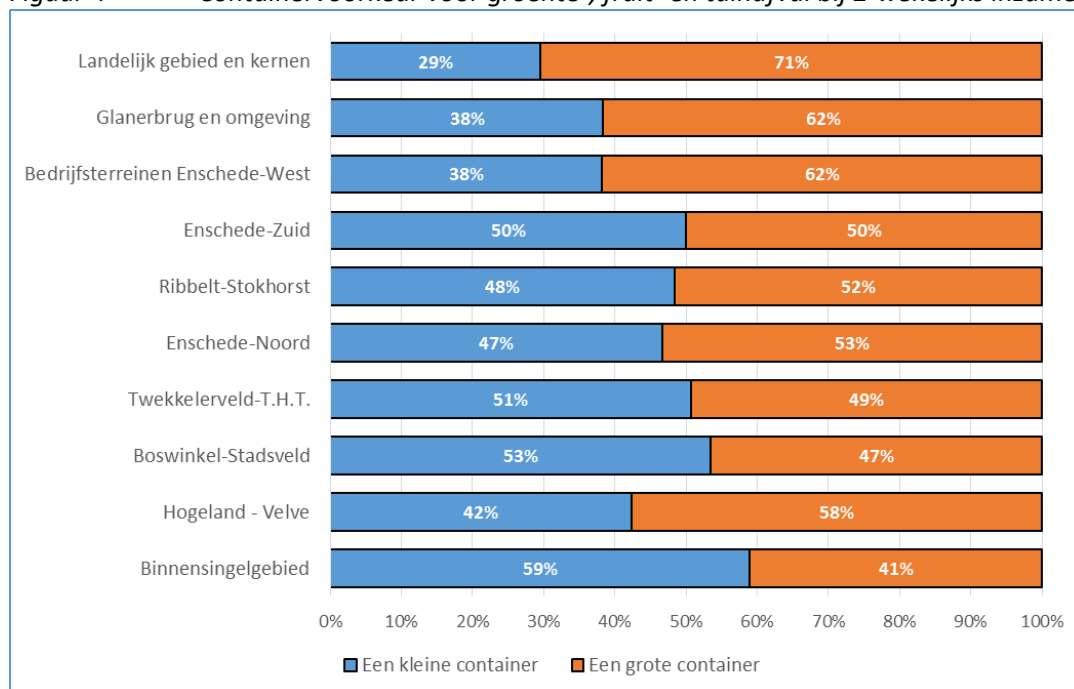
De groene groente-, fruit- en tuinafvalcontainer wordt nu en in een nieuwe situatie iedere twee weken geleegd. De keuze die inwoners kunnen maken is tussen een kleine of grote container. De keuze voor een kleine of grote gft-container is ongeveer gelijk verdeeld. 52% kiest voor een grote container.

Figuur 3 Voorkeur voor een kleine of grote gft-container

Bewoners van het Binnensingelgebied en Boswinkel-Stadsveld geven vaker dan gemiddeld de voorkeur aan een kleine gft-container, respectievelijk 59% en 53% (zie figuur 4). In het landelijk gebied en Glanerbrug en omgeving geven bewoners vaker dan gemiddeld de voorkeur aan een grote gft-container, respectievelijk 71% en 62%.

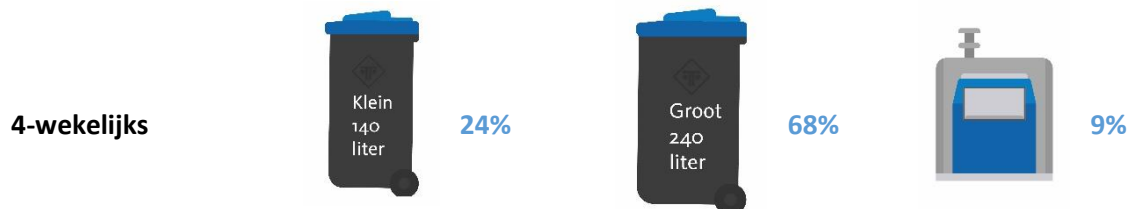
Figuur 4 Containervoorkeur voor groente-, fruit- en tuinafval bij 2-wekelijks inzamelen

2.3. Grote papiercontainer meest gekozen

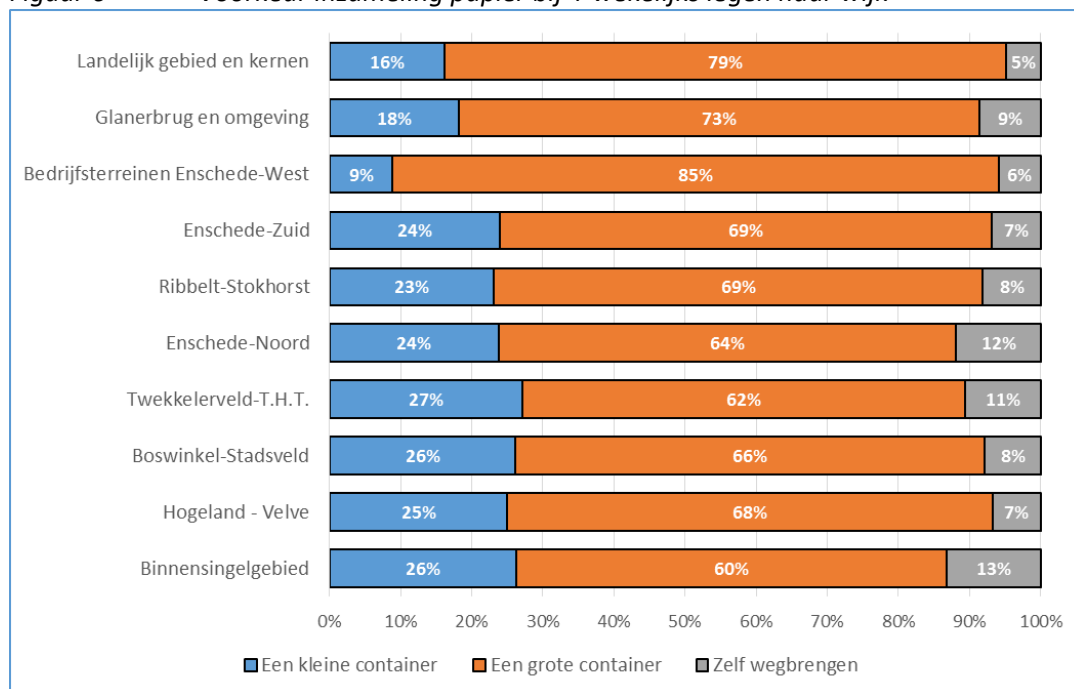
De blauwe papiercontainer wordt nu en ook in de nieuwe situatie één keer in de vier weken geleegd. Inwoners is de keuze voorgelegd voor een kleine of grote container of zelf wegbrengen. 68% geeft de voorkeur aan een grote container, 24% aan een kleine container en 9% wil het papier zelf wegbrengen (zie figuur 5).

Figuur 5 Voorkeur inzameling papier bij 4-wekelijks legen

In figuur 6 zien we dat de meerderheid van de bewoners in alle wijken de voorkeur heeft voor een grote papiercontainer. In het landelijk gebied en Glanerbrug en omgeving is dat vaker dan gemiddeld, respectievelijk 79% en 73%. Bewoners van het Binnensingelgebied zijn vaker dan gemiddeld bereid het papier zelf weg te brengen, maar met 13% blijft het een minderheid.

Figuur 6 Voorkeur inzameling papier bij 4-wekelijks legen naar wijk

2.4. Voorkeur voor grote restafvalcontainer

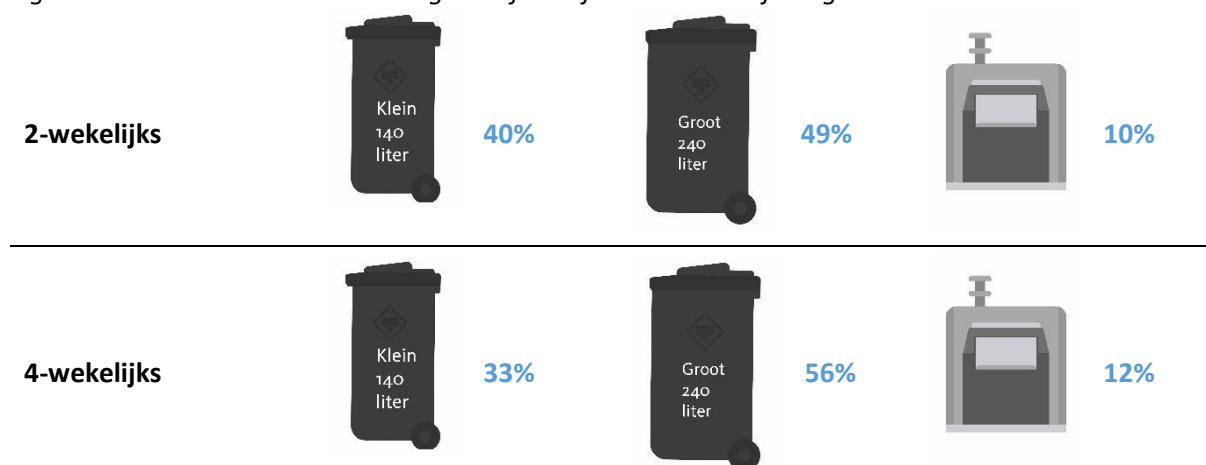
De container voor restafval wordt nu één keer in de twee weken geleegd. Aan de inwoners is voorgelegd of ze de leging in de toekomst twee- of vierwekelijks willen of dat ze het restafval zelf willen wegbrengen. Voor iedere leging wordt een bedrag betaald, de bedragen voor 2018 staan in tabel 3.

Tabel 3 Bedragen per leging en per soort container in 2018

Inzamelingswijze	Kosten per leging
Een kleine container van 140 liter.	€4,60
Een grote container van 240 liter.	€6,90
Wegbrengen naar een verzamelcontainer.	€0,76

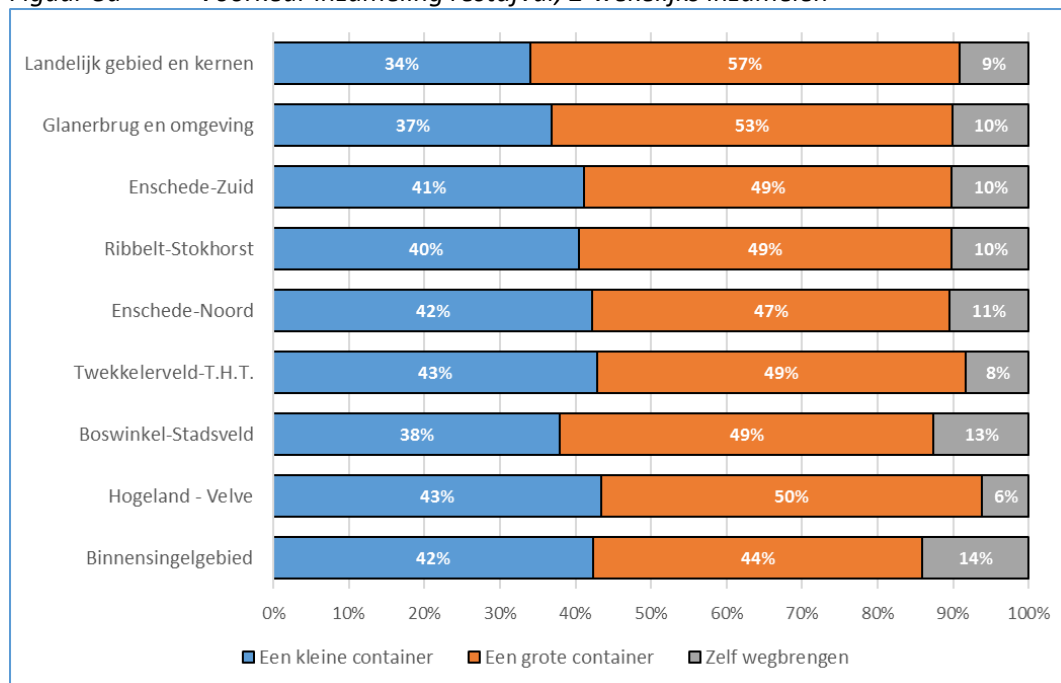
Zowel bij een twee- als vierwekelijkse inzameling heeft, onder de meeste inwoners, een grote container de voorkeur. Die voorkeur neemt toe als de inzameling vierwekelijks gebeurt. Ondanks de hogere kosten voor het legen van het restafval is het percentage 'zelf wegbrengen' relatief laag en blijft met 10% en 12% ongeveer gelijk (zie figuur 7).

Figuur 7 Voorkeur inzameling restafval bij 2- en 4-wekelijks legen

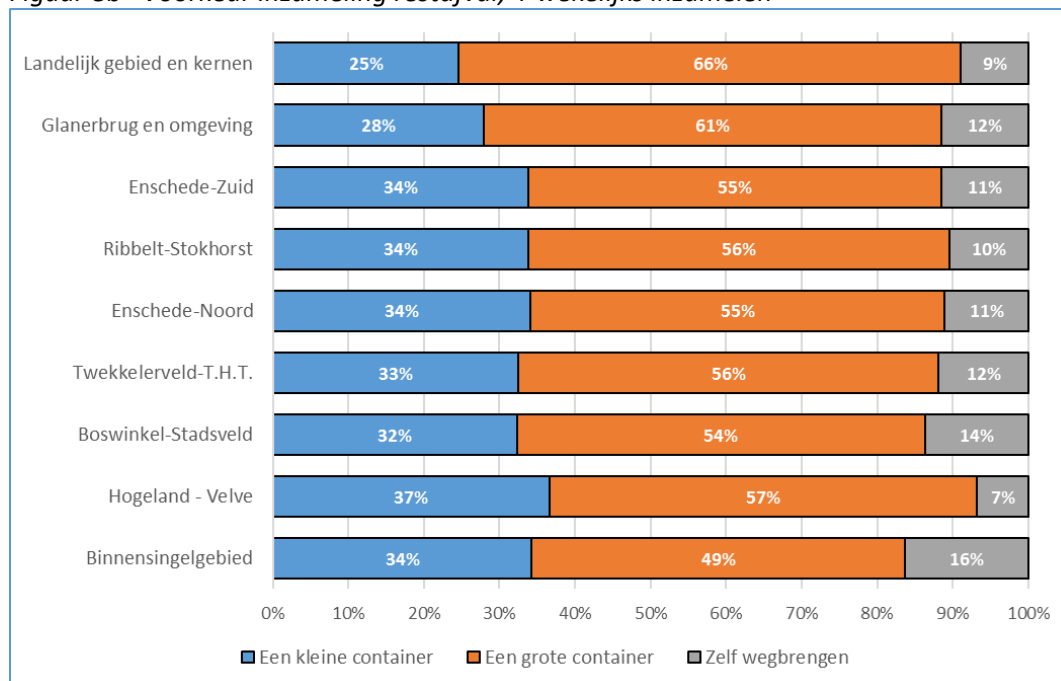

In figuur 8a en figuur 8b is de voorkeur voor de afvalinzameling van restafval bij 2- of 4-wekelijks legen te zien. In figuur 8b valt te zien dat de voorkeur voor een kleine container in alle wijken afneemt, als de inzameling van 2 naar 4 weken veranderd. De voorkeur voor een grote container neemt toe. Ook neemt de voorkeur om het afval zelf weg te brengen licht toe. In het landelijk gebied is de voorkeur voor een grote container groter dan gemiddeld bij 4-wekelijkse inzameling.

Figuur 8a Voorkeur inzameling restafval, 2-wekelijks inzamelen

Figuur 8b Voorkeur inzameling restafval, 4-wekelijks inzamelen

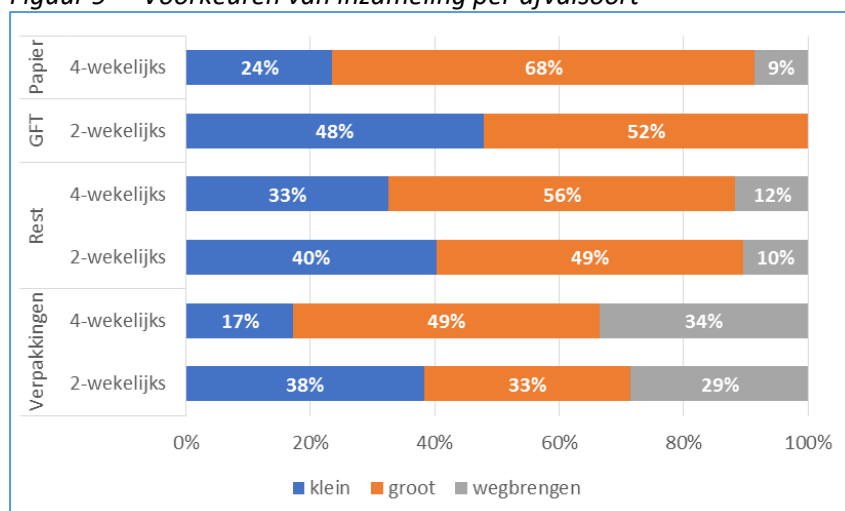
2.5. Voorkeuren op een rij

In de paragrafen 2.1 tot en met 2.4 staan de voorkeuren van huishoudens van afvalinzameling per afvalsoort weergegeven. In figuur 9 zijn de voorkeuren in één figuur weergegeven.

Duidelijk blijkt dat huishoudens een voorkeur hebben voor een grote container voor de inzameling van alle afvalsoorten, ongeacht de inzamelfrequentie. Een uitzondering zien we bij het 2-wekelijks legen van verpakkingen, daar gaat de voorkeur bij het 2-wekelijks inzamelen vaker uit naar een kleine container.

Bij een verandering van de frequentie van inzameling van 2 naar 4 weken, gaat de voorkeur uit naar een grote container. Bij de inzameling van verpakkingen naar eens in de 4 weken zien we voor deze afvalsoort de grootste verschuiving. De voorkeur voor een grote container neemt toe met 16 procentpunten naar 49%. De toename van afval zelf wegbrengen blijft beperkt en is voor verpakkingen significant met 5 procentpunten toegenomen. Voor restafval is het verschil niet significant.

Figuur 9 Voorkeuren van inzameling per afvalsoort

2.6. Prikkel om restafval zelf weg te brengen

Aan mensen is de vraag gesteld in welke situatie ze het restafval zelf willen wegbrengen naar een verzamelcontainer, met uitzondering van de mensen die hun restafval bij 2- en 4-wekelijkse inzameling zelf willen wegbrengen of dit nu al doen.

19% geeft aan dat restafval zelf wordt weggebracht als er minder betaald hoeft te worden bij inlevering van de grijze container. Eenzelfde aandeel geeft aan dat restafval zelf wordt weggebracht als er meer betaald moet worden voor de grijze container. Een financiële prikkel heeft het meeste invloed op het zelf wegbrengen van het restafval.

Opvallend is het hoge percentage 'anders' (24%). Veelgehoorde antwoorden in deze groep zijn dat geen van deze situaties invloed heeft op het zelf wegbrengen van het restafval en dat huishoudens de bestaande situatie willen behouden.

Hieruit kan opgemaakt worden dat zelf wegbrengen van het restafval op dit moment nog niet populair is onder inwoners.

Tabel 4 In welke situatie willen mensen het restafval zelf wegbrengen

	Minder betalen bij inleveren grijze container	Meer betalen bij houden grijze container	Verzamelcontainer in de buurt	Verzamelcontainer bij winkelcentrum	Loopafstand max 250 m	Anders	Totaal antwoorden
Binnensingelgebied	18,0%	17,8%	15,7%	6,8%	18,4%	23,3%	751
Hogeland - Velve	17,9%	19,1%	13,1%	9,1%	19,2%	21,6%	603
Boswinkel-Stadsveld	21,6%	17,0%	12,3%	10,7%	14,9%	23,5%	921
Tweckelerveld-T.H.T.	17,5%	21,9%	13,7%	6,3%	16,7%	24,0%	366
Enschede-Noord	18,8%	17,1%	16,4%	7,9%	15,6%	24,2%	707
Ribbelt-Stokhorst	17,5%	20,3%	9,7%	14,7%	13,6%	24,0%	462
Enschede-Zuid	18,7%	19,6%	10,8%	10,5%	17,6%	22,8%	1707
Bedrijfsterreinen Enschede-West	19,4%	19,4%	5,6%	8,3%	19,4%	27,8%	36
Glanerbrug en omgeving	19,0%	19,2%	12,7%	9,0%	17,7%	22,4%	710
Landelijk gebied en kernen	17,5%	17,2%	12,8%	6,1%	13,6%	32,8%	360
ENSCHDE	18,8%	18,7%	12,7%	9,4%	16,7%	23,7%	6623

ondervertegenwoordiging
 oververtegenwoordiging

3. Ja-Ja sticker

Een Ja-Ja sticker houdt in dat mensen geen reclamedrukwerk in de brievenbus krijgen, tenzij ze daar met een sticker op de bus om vragen. Zonder sticker ontvangen ze nog wel huis-aan-huisbladen. Nu is het juist andersom: iedereen krijgt reclame in de brievenbus, tenzij een Nee-Ja- of Nee-Nee-sticker op de brievenbus zit. Door dit om te draaien wordt veel minder papier verspreid, zo is de verwachting. De inschatting is dat ieder huishouden jaarlijks 34 kilo papierafval minder heeft. Mocht er een Ja-Ja sticker komen, dan blijven de Nee-Ja- en Nee-Nee-stickers ook bestaan.

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de brievenbusstickers en de eventuele invloed van een ja-ja-sticker op de gewenste papiercontainer of het zelf wegbrengen van het papier.

3.1. Meerderheid heeft geen sticker

67% van de huishoudens heeft geen reclamedrukwerksticker op de brievenbus. 19% van de huishoudens heeft een nee-ja-sticker en 14% heeft een nee-nee-sticker op de brievenbus. In figuur 10 is dit weergegeven.

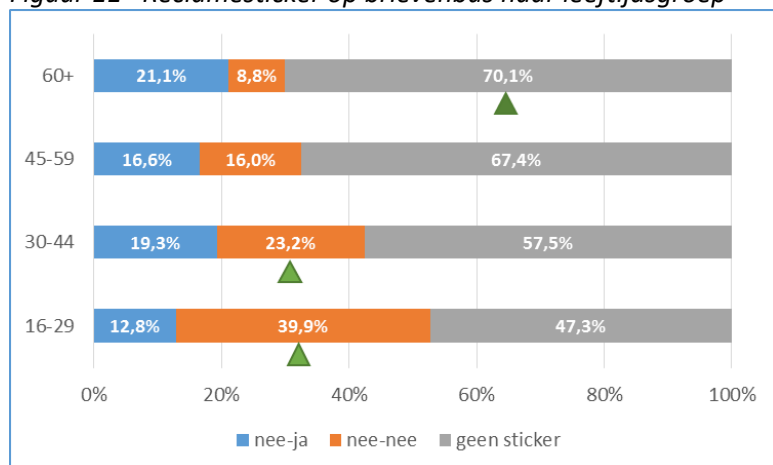
De wijken en kernen van Enschede laten geen verschil van betekenis zien met het stedelijk gemiddelde, als het gaat om het al dan niet hebben van een sticker op de brievenbus.

Figuur 10 Soort stickers op brievenbus

Alle leeftijdsgroepen hebben vaker geen sticker dan wel een sticker op hun brievenbus (zie figuur 11). Met het stijgen van de leeftijd neemt het percentage toe dat geen sticker heeft. De leeftijdsgroep 60-plussers heeft vaker dan gemiddeld geen reclamesticker op hun brievenbus (70%). Mensen tot 45 jaar hebben vaker dan gemiddeld een nee-nee-sticker (32%).

Figuur 11 Reclamesticker op brievenbus naar leeftijdsgroep

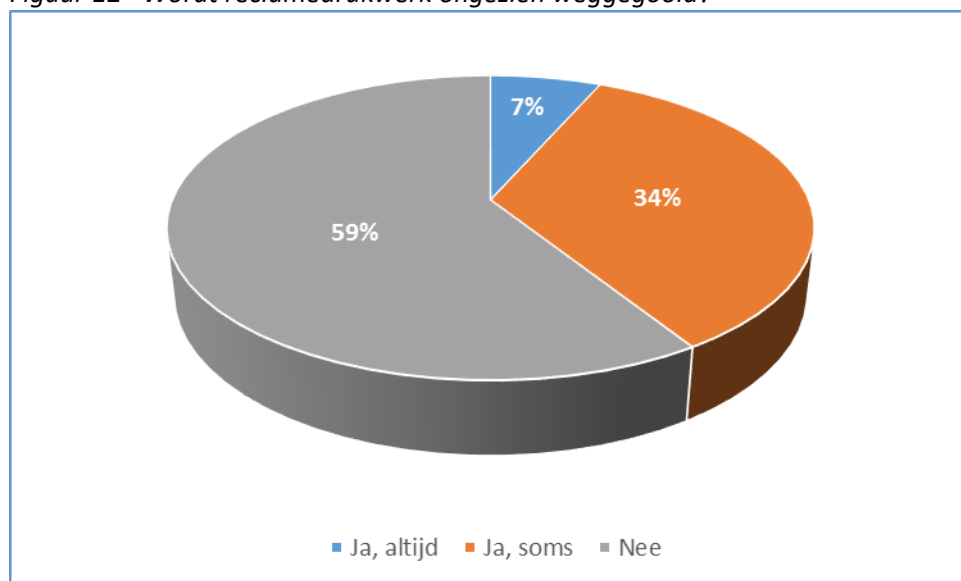

▲ significant hoger

3.2. Meerderheid leest reamedrukwerk

Op de vraag of inwoners het reamedrukwerk ongezien weggooien antwoordt 59% 'nee'. 34% geeft aan dat ze dat soms doen en 7% gooit het altijd ongezien weg.

Figuur 12 Wordt reamedrukwerk ongezien weggegooid?

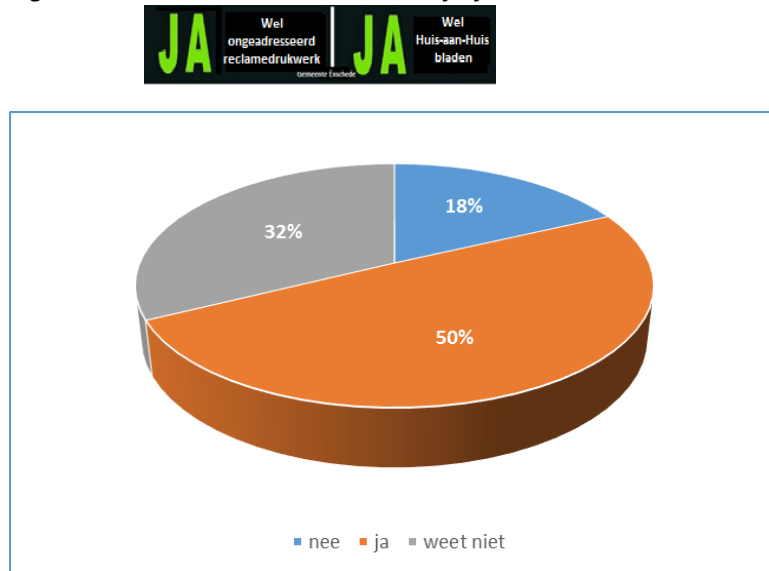

Voor 60-plussers lezen het reamedrukwerk vaker (66%) dan gemiddeld.

3.3. Ja-Ja-sticker gewenst bij helft van de huishoudens

De helft van de mensen (50%), die op dit moment geen sticker op zijn of haar brievenbus heeft, geeft aan bij de invoering van een ja-ja-sticker die op de brievenbus te willen plakken. Dat betekent dat zij reclamedrukwerk blijven ontvangen. 32% weet het nog niet en 18% zal geen gebruikmaken van een ja-ja-sticker.

Figuur 13 Willen inwoners een ja-ja-sticker?

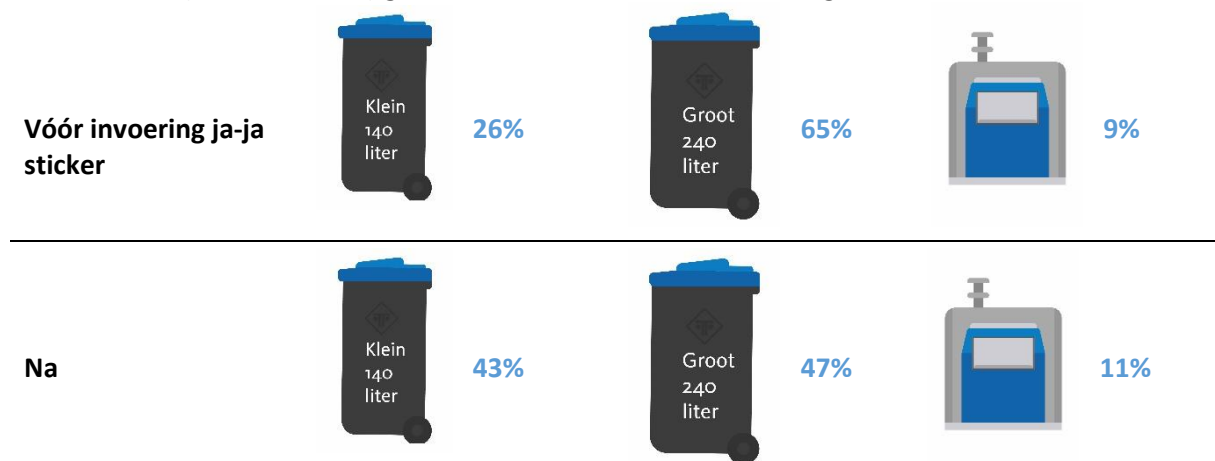

Inwoners uit de wijk Enschede-Zuid antwoorden vaker (55%) dat ze gebruik willen maken van een ja-ja-sticker. Ook mensen vanaf 60 jaar willen vaker (56%) een ja-ja-sticker.

3.4. Bij invoering ja-ja-sticker een kleine papiercontainer

Na invoering van een ja-ja-sticker verandert de voorkeur voor de papiercontainer. Van de mensen die aangeven geen reclamefolders te willen ontvangen, geeft 26% in de oude situatie aan de voorkeur te hebben voor een kleine container. Na invoering van een ja-ja-sticker, die zij niet nemen, stijgt de voorkeur voor een kleine container naar 43%. Kortom, huishoudens die geen ja-ja-sticker nemen zullen na invoering van deze sticker significant meer kiezen voor een kleine container dan in de huidige situatie.

Figuur 14 Verandering inzamelingsvoorkeur papier onder huishoudens die (in de toekomst) geen reclamedrukwerk willen ontvangen

Leeftijdsgroepen en wijken laten geen verschillen van betekenis zien met het stedelijk gemiddelde en ook onderling niet in hun keuze voor een kleine of grote container.

Kennispunt Twente
Nijverheidstraat 30
7511 JM Enschede

www.kennispunttwente.nl
Info@kennispunttwente.nl

Kennis **punt**
Twente